

4. Гетманец О.М. Применение информационных технологий в судебной ветеринар.Медицине. Наук. – техн. булет. Ін-ту тваринництва НААН. 2008. № 97. с. 429-432.

5. Современные приборы и диагностические технологии в ветеринарной медицине – [Электронный ресурс]. – Режим доступа:<https://applied-research.ru/ru/article/view?id=4329>

Цацура Вероніка

студентка 1 курсу спеціальності 051 Економіка

Науковий керівник: **Мушеник І.М.**

к.е.н., доцент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЯК ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ

Розвиток продуктивних сил і виробничих відносин зумовлює потребу в удосконаленні функцій управління процесом виробництва та господарською діяльності загалом.

Однією з найважливіших функцій в будь-якій системі управління є контроль діяльності господарюючих суб'єктів.

Бутинець Ф.Ф. вважає, що історично термін «*контроль*» походить від французького слова «*controle*» - перевірка або спостереження. На думку інших науковців, слово «*контроль*» утворено поєднанням латинських «*contre*» - префікс, що означає «протидія», «протилежність» і «*role*» - міра впливу, значення, ступінь участі в чомусь.

Контроль – це процес перевірки того, що підприємство досягає своїх цілей.

Задачі контролю: розроблення стандартів(показників) контролю; виявлення фактичного стану; виявлення причин відхилення від нормального

ходу виробничого процесу і розроблення відповідних заходів щодо подолання деструктивності.

Основною метою контролю є блокування відхилень діяльності суб'єкта управління від заданої програми, а в разі виявлення аномалій – приведення керованої системи у певний стан за допомогою всіх важелів, які можуть бути задіяні у відповідній системі управління.

Передумовами виникнення контролю як функції управління є:

➤ Невизначеність. Плани підприємства – це те, що керівництво передбачає бачити на своєму підприємстві в майбутньому. Багато різних обставин можуть перешкодити тому, щоб задумане відбулось. Щоб уникнути чи зменшити невизначеність, керівники не можуть обійтись без постійного контролю;

Економічний ризик - це об'єктивно-суб'єктивна категорія, що пов'язана з подоланням непевності та конфліктності у ситуації неминучого вибору й відображає міру досягнення очікуваного результату, невдачі та відхилення від цілей з урахуванням впливу контрольованих і неконтрольованих чинників.

Ризик- поняття, що в даному випадку використовується як рівень визначеності, за якою можна прогнозувати результат. Умови прийняття управлінського рішення традиційно класифікуються як умови: визначеності, ризику та невизначеності ситуації, виходячи з наступної наявності інформації:

- Повна інформація;
- Неповна інформація чи така, що швидко змінюється;
- Повна невизначеність.

➤ Попередження виникнення кризових явищ. Контроль дозволяє виявити проблеми і помилки, порушення і відхилення та відповідним чином скоригувати діяльність підприємства ще до того, як ці проблеми переростуть в кризу;

➤ Підтримання успіху. Важлива і позитивна сторона контролю полягає у всебічній підтримці всього того, що є успішним в діяльності підприємства. Порівнюючи реально досягнуті результати із запланованими, керівництво підприємства отримує можливість визначити, де підприємство досягло успіхів, а де зазнало невдач.

Контроль як функція управління тісно взаємопов'язаний з іншими його функціями.

Управлінський цикл стосується кожної функції управління, а функції взаємодіють між собою, проникаючи одна в одну в результаті процесів комунікації і прийняття рішень. Тому контроль передбачається заздалегідь, тобто його організація планується і контролюється. Тим більше, що **аналітична робота** – це дії, що передбачаються будь-якою функцією управління: плануванням, організацією, мотивацією, контролем.

Контроль як функція управління у розумінні Багнюка І.С.: «покликаний виявляти всі факти порушення кошторисно-фінансової дисципліни, сприяти режиму економії..., зниженню витрат і підвищенню рентабельності підприємств, виявленню й використанню резервів росту та підвищення ефективності виробництва.!(3)

Контроль, з одного боку, зосереджує увагу на питаннях економічної ефективності діяльності підприємств, а з іншого- забезпечує перевірку дотримання законності використання фінансових ресурсів і забезпечення збереження коштів підприємства.

Здійснення фінансового контролю повинно ґрунтуватися на відповідних принципах як організаційно-правових засадах побудови і функціонування фінансового контролю, що забезпечують його результативність.

Основними принципами фінансового контролю є незалежність фінансового контролю як невід'ємного атрибута демократії й обов'язкового елемента управління фінансовими ресурсами та законодавче закріплення незалежності органів фінансового контролю; визначення необхідності

здійснення попереднього контролю та зовнішнього контролю за фактичними результатами; наявність внутрішнього та зовнішнього контролю як обов'язкової умови існування фінансового контролю; гласність

та відкритість контрольних органів з обов'язковою вимогою додержання комерційної та іншої таємниці, що захищається законом.

Можна зробити висновки, що необхідність контролю виникла у зв'язку з потребою саморегулювання діяльності інших суб'єктів. Його проведення пов'язане з потребою власників у достовірній та повній інформації про результати та стан господарської діяльності підприємства. Дослідження сутності поняття «контроль» показало відсутність однозначного його трактування. Контроль може розглядатися як один із головних принципів управління, як стадія процесу управління або як управлінська функція. Це пояснюється тим, що кожен виробничий цикл або соціальний процес відрізняється певними характеристиками і потребує управлінського впливу, що забезпечує досягнення мети, визначеної заздалегідь. Тобто сутність та зміст контролю не можуть бути ґрунтовно розкриті у відриві від сфери управлінської діяльності, яку він обслуговує.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» / за ред. Ф.Ф. Бутиця – 5-те вид., перероб. і доп. – Ж.Рута, 2003. – 726 с.

2. Попітїч Т.В. Теоритичні основи, фунціональне призначення та методи економічного контролю в системі споживчої кооперації України / Т.В.Попітїч // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки.- 2001.- Випуск 21.- с.51-54.

3. Дрозд І.К. Державний фінансовий контроль: навчальний посібник / І.К.Дрозд.- К.:Імекс-ЛТД, 2007.- 304 с.

4. Мушеник І.М. Моделі прийняття рішень в умовах ризику/ Мушеник І.М. та Калинюк А.М.- Ж.: Подільський вісник.-2009.-Випуск 17.- с. 164-169